

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

 **ЗАТВЕРДЖУЮ**
Голова приймальної комісії
О.А. Михальченко
«1» грудня 2017 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на навчання
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр
зі спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри економіки та менеджменту
(протокол № 9 від 2 грудня 2017 р.)

Зав. кафедри  І.В. Новикова

Київ- 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма додаткових випробувань для здобуття освітнього рівня магістр за 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (далі – Програма) є нормативним документом ВСП «ІНО КНУБА», яка розроблено кафедрою економіки та менеджменту на основі освітньо-професійної програми підготовки «бакалавра». Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання за рівнем магістр за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів з непрофільною освітою на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і відбору серед абітурієнтів з метою навчання для здобуття освітнього рівня «магістр».

ВСТУП

Прийом вступників на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за іншою спеціальністю для здобуття ступеня магістра на спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», проводиться за результатами додаткового вступного випробування - комплексного екзамену з фаху, який включає дисципліни: «Підприємницька діяльність» та «Бізнес-планування».

Модуль 1: «Підприємницька діяльність»

Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності

Коротка історія розвитку теорії підприємництва. Жан Батіст Сей, Адам Сміт, Давід Рікардо, Карл Маркс, Поль Самуельсон їх погляди на підприємництво. Внесок Й. Шумпетера та Ф. Хайєка в розвиток теорії підприємництва. Предмет дисципліни. Система виробничих відносин між різними суб'єктами підприємництва. Економічні закони. Методи ведення бізнесу. Методологічна база «підприємницької діяльності». Системно-структурний аналіз. Єдність історичного і логічного. Аналіз і синтез. Метод наукової абстракції. Принцип суперечності. Підприємництво як особливий вид діяльності, стиль і тип господарської поведінки. Функції підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності. Основні форми організації підприємницької діяльності: одноосібна власність, товариство, корпорація. Характерні риси загальних форм організації підприємництва. Основні недоліки та переваги наведених форм організації. Раціональний вибір форми організації підприємницької діяльності. Класична та інноваційна моделі підприємництва. Соціально-економічна роль і значення підприємництва в структурі ринкової економіки. Підприємництво як важіль зміни структури економіки, «живильне середовище» для конкуренції, каталізатор економічного розвитку, чинник економії і раціонального використання ресурсів.

Тема 2. Типологія підприємництва

Підприємницька діяльність у виробництві. Виробництво: матеріальне та духовне. Важливість виробничого підприємництва. Головна частина виробничого підприємництва. Умови ведення виробничого підприємництва. Фактори виробництва. Виробниче підприємництво у широкому та вузькому тлумаченні. Підприємництво у посередництві. Суб'єкти економічних

відносин. Інститут посередництва. Посередники. Ефективність посередництва. Найбільш розповсюджені форми посередництва: агентування, брокерство, дилерство, ріелтерство. Основні економічні поняття властиві наведеним формам посередництва: агенти виробників, агенти по закупівлям, повноважні агенти по збуту, брокер, комісіонер, консигнація, оптова фірма, оптовий дистриб'ютор, дистриб'ютер, торговий дім, аукціонна торгівля, біржа, ріелтер. Необхідні умови посередницької діяльності. Підприємництво у сфері фінансів. Фінансове підприємництво - складова та невід'ємна частина підприємницької активності. Суб'єкти фінансового підприємництва: банкіри, фінансисти. Інвестиційні компанії та фонди. Банківська система: державний та комерційні банки. Різновиди інвестиційних компаній та фондів. Особливості фінансово-кредитного підприємництва.

Тема 3. Мале підприємництво

Поняття категорій «мале підприємництво», «малий бізнес», «мале підприємство», «громадянин-підприємець». Критерії віднесення суб'єктів підприємництва до категорії «мале підприємництво» і «мале підприємство». Особливості малого підприємництва, його переваги й недоліки. Мале підприємництво як: основна вихідна соціально-економічна база відтворення на розширеній основі ефективних виробничих відносин; провідний сектор та найменш бюджетомісткий засіб ринкової економіки, стабільне та вагоме джерело податкових надходжень; джерело формування «середнього класу»; основа соціально-економічних реформ. Вплив малого підприємництва на темпи економічного розвитку; забезпечення насичення ринку товарами та послугами; реалізацію інновацій; розвиток конкуренції. Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку малого підприємництва в Україні. Результати діяльності малих підприємств. Особливості розвитку

вітчизняного малого бізнесу. Проблеми, що стримують розвиток і функціонування суб'єктів малого підприємництва.

Тема 4. Технологія заснування власної справи

Об'єктивна необхідність і сутність пошуку підприємницької ідеї. Джерела підприємницьких ідей. Фактори, що впливають на вибір підприємницької ідеї. Методи творчого пошуку підприємницької ідеї. Процедура вибору організаційно-правової форми підприємства. Формування цілей підприємницької діяльності з урахуванням особистої мети підприємця та особливостей сфери його діяльності. Сучасні вимоги до цілей підприємництва. Технологія організації нових фірм. Способи створення підприємств. Засновники підприємств, їх функції. Типова схема державної реєстрації новоствореного підприємства. Загальна схема процедури реєстрації підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Ліцензування підприємницької діяльності. Основні види підприємницької діяльності в Україні, що потребують обов'язкового ліцензування. Процедура отримання ліцензії. Термін дії ліцензії та порядок його пролонгації.

Тема 5. Стратегія підприємництва

Поняття стратегії підприємництва. Етапи формування стратегії підприємницької діяльності. Визначення місії підприємства. Суть та значення місії для підприємства. Обов'язкова інформація, що міститься у визначенні місії. Стратегічні цілі підприємства: вимоги, технологія розроблення та обґрунтування. Класифікація та ранжування цілей підприємства. Головні та другорядні цілі. Кількісні та якісні цілі. Аналіз внутрішнього середовища підприємства. Функціональні галузі підприємства, в яких проводиться аналіз (маркетинг, фінанси, кадри, виробництво, НДДКР, організація управління). Оцінка сильних та слабких сторін підприємства.

Визначення ключових факторів успіху компанії. Аналіз зовнішнього середовища підприємства. Загрози та позитивні можливості для підприємства, методика їх визначення. Побудова матриці SWOT. Ієрархія стратегій підприємства. Вибір базової стратегії підприємства. Застосування матричного підходу для обґрунтування стратегії підприємства. Конкурентні стратегії підприємства. Функціональні стратегії підприємства: сутність, види та сфера застосування.

Тема 6. Формування підприємницького капіталу

Сутність капіталу, його матеріальна та нематеріальна форми. Економічна й елементна структура підприємницького капіталу. Основний та оборотний капітал, особливості кругообігу. Поняття початкового підприємницького капіталу. Загальний порядок формування підприємницького капіталу. Можливі варіанти формування окремих елементів капіталу. Схема й алгоритм розрахунків необхідного розміру підприємницького капіталу. Джерела підприємницького капіталу: кошти накопичені у процесі попередньої діяльності (власні або успадковані); особисті заощадження як у грошовій, так і речовій (товарній) формах; позичкові кошти. Вибір і обґрунтування прийнятних та найбільш ефективних способів формування початкового статутного капіталу. Позика і кредит. Групування і загальна характеристика кредитних операцій за ознаками.

Тема 7. Інвестиційна політика підприємства

Сутність і значення інвестиційної діяльності фірми. Правове регулювання інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності. Чинники, що впливають на передбачуваний обсяг інвестицій фірми. Класифікація інвестицій в об'єкти підприємницької діяльності за окремими ознаками:

об'єктами вкладення коштів, характером участі в інвестуванні, періодом інвестування, формою власності інвестиційних ресурсів, регіональною ознакою. Реальні (виробничі) й фінансові інвестиції. Власні, позичкові й залучені джерела інвестиційних ресурсів фірми. Методи фінансування окремих інвестиційних програм та проектів: повне самофінансування; кредитне фінансування; лізинг. Сутність і значення оцінки і прогнозування інвестиційної привабливості підприємств. Інвестиційна привабливість галузей економіки та промисловості. Оцінювання і прогнозування інвестиційної привабливості регіонів (система узагальнюючих та аналітичних показників, методика їх розрахунків). Показники фінансового аналізу для оцінювання інвестиційної привабливості фірми.

Тема 8. Планування підприємницької діяльності

Планування як домінуюча функція управління. Принципи планування. Система планів, що розробляється і використовується на підприємстві. Класифікація методів планування. Стратегічне, тактичне й оперативне планування. Мета, сфера застосування та напрями тактичних планів. Методичні принципи розроблення та основні параметри тактичних планів. Типові розділи тактичних планів підприємства. Використання методу бюджетування у плануванні. Бізнес- планування: призначення, функції, основні розділи. Оперативне планування: сутність, зміст та сфера застосування. Різновиди оперативних планів. Методичні принципи, технологія розроблення та зміст оперативних планів.

Тема 9. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки у підприємстві.

Загальна характеристика підприємницьких договорів (контрактів, угод) як єдиної правової норми партнерських взаємозв'язків у бізнесі.

Класифікація підприємницьких договорів за сферами діяльності. Сутнісна характеристика договорів стосовно сфери діяльності. Типова змістовна структура договору. Оферта як особлива форма укладання договору. Тверда і вільна оферта. Типовий зміст, специфічні й загальні умови договору. Формування можливих конкретних умов договору: предмет договору; якість продукції; ціна товару; форма платежу; термін поставки товару; упаковка і маркування товару; здавання - приймання товару; штрафні санкції; форс-мажор; арбітраж; інші умови. Схема підприємницьких дій щодо реалізації проектів як основа для встановлення необхідних партнерських зв'язків. Сутність і значення партнерських зв'язків, регулювання правовідносин юридичних та фізичних осіб у сфері підприємницької діяльності. Основні напрямки співпраці партнерів: виробництво, товарообмін, торгівля, фінансові відносини. Форми співробітництва у сфері виробництва (спільне підприємство, виробнича кооперація, лізинг, проектне фінансування, ліцензування, підрядне виробництво). Бартер, зустрічна торгівля і комерційна триангуляція як форми товарообмінних операцій. Форми угод у сфері торгівлі. Форми співпраці у сфері фінансових відносин (факторинг і комерційний трансфер).

Тема 10. Підприємницький успіх і культура бізнесу

Сутність і складники підприємницького успіху. Підприємець як визначальна особистість у бізнесі. Ділові якості особистості підприємця. Комерційна інформація в концепції підприємницького успіху. Характеристика професійної культури бізнесу. Етичні норми бізнесу. Передумови формування високої культури підприємництва. Сучасні заповіді підприємця з високим рівнем культури діяльності. Ділові документи і діловодство, їх сутнісна характеристика і значення для успішного підприємництва. Класифікація (систематизація) ділової документації за ознаками. Сучасні вимоги до складання документів стосовно стилю ділового

листування, елементів і правил написання тексту. Стандартизоване оформлення реквізитів організаційно-розпорядчих документів. Етика підприємництва та її складові. Система підвищення етичності поведінки на підприємстві. Культура підприємництва та діловий етикет. Основні аспекти коректної поведінки ділової людини. Ділова бесіда. Етика спілкування шляхом телефонних розмов і службового листування. Етикет привітання, представлення, прийомів та переговорів. Технологія ведення переговорів: сучасні вимоги, підготовча робота, тактика, психологічні аспекти. Етичні норми реклами. Створення позитивного іміджу фірми.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Підприємець — ключова фігура ринкової економіки.
2. Підприємство: сутність, ознаки, функції.
3. Принципи підприємницької діяльності.
4. Форми об'єднань підприємств в Україні.
5. Статутний фонд та його формування.
6. Засновницькі документи суб'єктів підприємницької діяльності.
7. Підприємницька діяльність у виробництві.
8. Форми співробітництва у сфері виробництва.
9. Роль та значення посередницького підприємництва.
10. Підприємництво у сфері банківських послуг.
11. Кредитування та його роль у розвитку підприємництва
12. Ліцензування в підприємницькій діяльності
13. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
14. Особливості малого підприємництва, його переваги й недоліки.
15. Технологія заснування власної справи.
16. Джерела підприємницької ідеї.
17. Стратегія підприємництва.
18. Аналіз внутрішнього середовища підприємства.
19. Формування підприємницького капіталу.
20. Планування як домінантна функція управління.
21. Стратегічне, тактичне й оперативне планування.
22. Бізнес-планування: призначення, функції, основні розділи.
23. Класифікація підприємницьких договорів за сферами діяльності.
24. Типова змістовна структура договору.
25. Оферта як особлива форма укладання договору.
26. Джерела підприємницького капіталу.
27. Сутність і значення інвестиційної діяльності фірми.
28. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності.

29. Класифікація інвестицій в об'єкти підприємницької діяльності
30. Соціальні цінності й культура підприємницької діяльності.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Варналій З.О. Основи підприємництва. Навч. посібник: - Київ: Знання-Прес, 2008. – 239с.
2. Воротіна Л., Воротін В. Малий бізнес і де регулювання підприємницької діяльності в Україні: ком пакт - курс лекцій. – К.: 2009, – 28с.
3. Губені Ю. Е. Підприємництво: навч. посібник / Юрій Губені. - Львів : Українські технології, 2012. - 568 с.
4. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навч. посібник: - Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 315с.
5. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навчальний посібник / Г. М. Захарчин. - К. : Знання, 2008. - 437 с.
6. Збарський В. К. Основи підприємництва та бізнесу [Текст] : підручник / В.К. Збарський, О.І. Стешук. - Вінниця : Нова Книга, 2004. - 464 с.
7. Колот В. М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура : навч. посібник / В. М. Колот, І. М. Рєпіна, О. В. Щербина ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Вид. 3-тє, без змін. - К. : КНЕУ, 2010. - 444 с.
8. Лапушта М.Г., Поршневу А.Г., Старостин Ю.Л., Скамай Л.Г. Предпринимательство. Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 446с.
9. Мочерний С. Основи підприємницької діяльності: Навч. посібник. – К.: 2009, - 280с.
10. Підприємництво та бізнес-культура [Текст] : підручник / [Л. О. Лігоненко, Г. Л. Піратовський, І. В. Молоштан та ін.] ; за заг. ред. Л. О. Лігоненко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київський нац. торг.-екон. ун-т. - К. : КНТЕУ, 2011. - 507 с.
11. Підприємництво. Навч. посібник / За ред. Подсолонко В.А. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 613с.

12. Предпринимательство / Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля. – Москва: ЮНИТИ, 2009. – 580с.

13. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: Довідник. – Київ: Знання-Прес, 2008. – 440с.

14. Скібіцький О. М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посібник / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, Л. І. Скібіцька ; М-во освіти і науки України. - К. : Кондор, 2011. - 911 с.

15. Тирпак І. В. Основи економіки та організації підприємництва [Текст] : навч. посібник / І. В. Тирпак, В. І. Тирпак, С. А. Жуков ; М-во освіти і науки України, Ужгородський нац. ун-т, Мукачівський держ. ун-т. - К. : Кондор, 2011. - 284 с

16. Шваб Л. І. Економіка підприємства : підручник / Л. І. Шваб. - К. : Каравелла, 2011. - 415 с.